

گناه شماری در ایران باستان

تاریخ فرس قدیم - میگویند این تاریخ را در زمان جمشید وضع کرده‌اند و بعد از او عادت بر این بوده است که هر پادشاهی بسطنت میرسد مبدء تاریخ از زمان جلوس او گرفته میشد و بعد از فوت او یا عزلش آنرا ترك کرده بنام آنکس که استیلا مییافت تجدید میکردند تا آنکه سلطنت به یزدجرد بن شهریار بن انوشیروان پادشاه ساسانی رسید و تاریخ بنام او شد. جلوس این پادشاه روز سه‌شنبه ۲۲ ربیع الاول سال یازدهم هجری بوده است. «عده‌ای معتقدند که روز ۲۲ ربیع الاول، مطابق با روز رحلت حضرت رسول اکرم (ص) بوده و اظهار میدارند از قدیم الایام مرسوم بوده که روز رحلت را مبدء تاریخ قرار دهند و اینکه روز رحلت را مقدس شمرده‌اند برای این است که عقیده داشتند هر شخصیت روحانی هنگام رحلت بر شد معنوی رسیده و قابلیت وصول بعالم بالا را پیدا کرده است».

«آقای دکتر عباس ریاضی کرمانی . استاد دانشگاه . از دانشمندان و محققان بنام ریاضی و نجوم معاصر

چون یزدجرد، در زمان عثمان بن عفان، از لشکر فرار کرد و مشهور است بدست آسیابانی کشته شد و در ایران دیگر کسی بسلطنت نرسید که تاریخ را بنام او کنند. از این رو مبداء تاریخ بنام او باقیماند و باسم او مشهور شد «برخی میگویند یزدگردی یعنی الهی و استناد میکنند به تقویمهای تورقانی که در قرن هشتم قبل از میلاد، مستشرقین در جنوب غربی چین یافته‌اند و نسخ آنرا در مجله آسیائی سال ۱۹۴۶ چاپ و منتشر نموده‌اند و در ذیل آنها نام یزدگردی برده شده است.»

در تقویم یزدجردی، سال را ۳۶۵ روز و ۶ ساعت میگیرند «مبداء تاریخ یزدگردی را تا سنه ۱۷۲۵ سال قبل از میلاد مسیح ذکر کرده‌اند.»

تعریف سال اعتدالی - زمانی که بین دو اعتدالان ربیعی (اول بهار) پشت سرهم میگذرد، موسوم است بسال اعتدالی و مقدار متوسط آن ۳۶۵٫۲۴۲۲ یا ۳۶۵ روز و ۵ ساعت و ۴۸ دقیقه و ۴۶ ثانیه متوسط است «آخرین مقداری که در قرن بیستم برای طول سال متوسط تعیین کرده‌اند.»

ماه‌ها و سالهای این تاریخ شمسی اصطلاحی است. بنوعی که همگی ماه‌های دوازدهگانه را سی‌روز گیرند و آخر آبان‌ماه یا آخر ماه دوازدهم پنج‌روز زیاد کنند و آنرا خمسه مسترقه یعنی پنجه دزدیده نام نهند و هر دوازده ماه و خمسه مسترقه را که سیصد و شصت و پنج روز است یکسال میگیرند و برای کسرزاید از این ایام که سال شمسی متوسط است التفتات نکنند و از این رو است که در هر صد و بیست و یکسال فرسی قدیمی، ماههای آن از ماههای شمسی حقیقی به یک ماه مقدم شود. اسامی ماههای این تاریخ بر این ترتیب است. روز $30 = 24 \div 720$ و ساعت $720 = 6 \times 120$

۱ - فروردین. ۲ - اردی بهشت. ۳ - خرداد. ۴ - تیر. ۵ - مرداد. ۶ - شهریور. ۷ - مهر. ۸ - آبان. ۹ - آذر. ۱۰ - دی. ۱۱ - بهمن. ۱۲ - اسفند.

قدمای اهل فارس، برای ایام سی‌گانه ماه، نامی جداگانه مقرر کرده‌اند، بر این تفصیل: ۱ - اورمزد. ۲ - بهمن. ۳ - اردی بهشت. ۴ - شهریور. ۵ - اسفندارمذ. ۶ - خرداد. ۷ - امرداد. ۸ - دی‌آذر. ۹ - آذر. ۱۰ - خور. ۱۱ - خور. ۱۲ - ماه. ۱۳ - تیر. ۱۴ - گوش. ۱۵ - دی‌مهر. ۱۶ - مهر. ۱۷ - بهرام. ۲۱ - رام. ۲۲ - باد. ۲۳ - دی‌دین. ۲۴ - دی‌دین. ۲۵ - آزاد. ۲۶ - اشتاد. ۲۷ - اسمان. ۲۸ - رامیاد. ۲۹ - ماراسفند. ۳۰

پنجه دزدیده را نامهای علیجده است بدینطریق: ۱- اهنود. ۲- اشتود. ۳- اسپند.
۴- ندوهشت. ۵- هشتویس و باعتقاد ایشان این اسماء ملائکه هستند که هرروز را
منسوب بآن ملك میکنند.

سال ۱۲۰ را سیزده ماه میگرفتند و آن سال را کیسه مینامیدند. روی این اصل
نباید اختلاف تقویم یزدگردی و هجری شمسی از لحاظ ماهها، حداکثر بیش از یکماه
باشد. اول محرم سال یازدهم هجری روز سهشنبه، مطابق با یازدهم فروردین و سی و یکم
مارس ۶۳۲ میلادی بوده است و روز اول فروردین آن سال، شنبه مطابق با ۲۱ مارس
۶۳۲ میلادی و ششم ذیحجه سال دهم هجری قمری بوده است؛ ولی بعضی از محققین
اول فروردین آنسال را ۳شنبه منطبق بر ۲۲ ربیع الاول سال یازدهم هجری قمری
نوشته‌اند و حال آنکه روز سهشنبه ۲۲ ربیع الاول سال یازدهم هجری منطبق بر دوم
تیرماه یزدگردی و ۲۰ ژوئن ۶۳۲ میلادی بوده است.

همان محقق باستناد مدارك و نوشته‌هایی که در نیم قرن قبل در چین و شمال
افریقا پیدا شده مینویسد:

یزدگردی یعنی الهی و مربوط به یزدگرد شهریار نیست و در همه کتابهای تاریخ
از بلاذری و یعقوبی و طبری گرفته تا روضة الصفا و حیب السیر، تصریح کرده‌اند که
در سال یازدهم هجری، یزدگرد پادشاه ایران نبوده است و اضافه مینماید که رحلت
حضرت رسول ص در سال یازدهم هجری بوده است.

خلافت ابوبکر از این سال است و وفات ابوبکر در سال ۱۳ هجری. بعد از ابوبکر
عمر ده سال و شش ماه خلافت کرد و در سال ۲۳ هجری کشته شد و در جنگهای بعد از
سال ۱۴ هجری پورانده شکست خورد و باعث این شد که یزدگرد شهریار را
بیاورند.

نتیجه - آنچه مسلم و مورد تأیید همه منجمین شرق و غرب میباشد، مقدار طول
سال و طرز محاسبه کیسه تقویم قدیم است. حال چه مبداء آن بجمشید جم
نسبت داده شده یا به ۱۷۲۵ قبل . یا ۵۰۲۵ سال پیش از میلاد، در بحث ما
چندان اثری ندارد. آنچه مهم ا در آن زمان اندازه طول سال را ۳۶۵ روز
و ۶ ساعت میدانستند و بطوریکه لول ماهها و کیسه‌ها را تنظیم مینمودند.

نا تمام